

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Johannis Strauchi[i] Jcti Amoenitatum Juris Canonici
Semestria duo**

Strauch, Johann

Jenae, 1675

Caput Primum De Origine Juris Canonici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10224

Σὺν Θεῷ.

Amœnitatum Juris Canonici

ECLOGA PRIMA.

CAPUT PRIMUM

De Origine Juris Canonici.

S U M M A R I A.

1. In Ecclesiâ debent omnia fieri ordinatè & decorè.	5. Codex canonum Stephani Ephesini Episcopi.
2. Inde canones seu regula.	6. Confirmatus à Justiniano, & vim legum adeptus.
3. Canonum antiquissimi apostolici.	7. Exponere canones, quid sit.
4. Ante concilium CPolitanum existère diœcesum decreta.	8. Diversi codices Ecclesiæ universalis alius, alius Ecclesiæ Orientalis.

Am inde ab initio & velut incunabulis Ecclesiæ In Ecclesiâ Christianæ ex præscripto Apostoli, omnia debe- debent o- bant fieri, καὶ ταξιν καὶ ὀργανισμῶς. Cum verò mnia fieri ratio ordinis convenientis decorisque non sit ordinatè & vel à naturâ, vel humanâ ratione certis finibus, decorè. nisque invariabilibus circumscripta, atque de- terminata, & proinde omnibus haut eadem, oportuit sanè ut hæc Ἐταξία καὶ ὀργανοσύνη tam circa λεταξε- γίας, quàm disciplinam Ecclesiasticam & mores certis compre- henderetur regulis, sive scriptæ eæ sive non scriptæ essent, quæ au Inde cano- ctâ ad aliquem modum Christianorum civitate, & nascentibus, nes seu re- ut naturaliter fieri solet, subinde dubiis, conciliorum definitione gula. multiplicatæ & adauctæ tandem colligi à studiosis hominibus in

A

unum

unum velut corpus cœperunt. Et in Oriente quidem, quàm occidentem, longè prius.

Canonum antiquissimi apostolici.

Antiquissima autem collectio videtur esse canonum, qui vocantur apostolici. Certè ejusdem vetustatis sunt, cujus est constitutionum apostolicarum, sub nomine Clementis Romani editarum liber, quippe qui hos canones capite ultimo exhibet integros, ut observat Photius, *Bibliotheca codice 112. 113. p. m. 290. pr.* Constat, jam tempore Sylvestri, qui Miltiadi successerat, Romani Pontificis eorum mentionem fieri ab Alexandro, Episcopo Alexandrino, apud Theodoretum *lib. 1. c. 4.* ubi, ut susciperentur Clerici à se excommunicati *μη τὸν Ἀποστολικὸν κανόνα συγχωρεῖν (non permittere apostolorum canonem)* ait. Est autem is canon 16. Existat apud Eusebium *lib. 3. de vitâ Constantini c. 59.* Epistola Constantini M. ad Eusebium, quâ laudans hujus pietatem atque prudentiam, quod Cæsareanam Ecclesiam noluerit deserere, sed maluerit *ἀποστολικὸν κανόνα* observare. Est autem is canon apostolicus decimus quartus. Eodem modo in Synodo Constantinopolitana sub Nectario, canon, qui est septuagesimus quartus, & in Ephesino XXXIV. & XXXVI. citantur. Porrò & Theodosius Imperator anno D. 440. Irenæum quemdam arguit præter apostolicos Canones Episcopum esse factum. Et Justinianus *Nov. 6.* hos canones aut Apostolorum esse, aut saltem è doctrinâ eorum profluxisse. Hinc & Synodus Nicæna canone XV. se refert ad apostolicum, qui hodie est XV. & canone V. disertè laudat canonem antiquum, quo interdictum fuit Episcopis, ne ab uno excommunicatos alii admittant, qui hodie est XII. & XXXVI. sed hæc ad demonstrandam canitiam horum canonum sufficere possunt, quorum collectionem Nicæni concilii tempora antecessisse oportet, etsi epocha exactè definiri vel demonstrari nequeat. Equidem David Blondellus in Pseudo-Isidoro *pag. 57.* scriptos ait videri circa annum D. 200. Quod sint velut appendices libri 8. Constitutionum, quarum sententiam de Phœnice circa annum D. 208. expressisse videatur Tertullianus *lib. de resurrectione c. 13.* Et Dionysius Alexandrinus citavit verba A. D. 260. *ὡς Φωνῆς ἀποστολικῆς* teste Eusebio *lib. 7. c. 7.* Petrus de Marcâ, nec infeliciter fortè, conjicit,

jicit, collectionem institutam fuisse, occasione controversiæ inter Cyprianum in Africâ & Firmilianum in Cappadociâ cum Stephano Pontifice agitatæ, de baptizatis per hæreticos numquid repetendus sit baptismus. In quâ Firmilianus Stephano nihil habuit, quod opponeret, quàm consuetudinem Orientis, cum potuisset in medium proferre canonem XLVI. & XLVII. si compilati jam fuissent.

Hæc de primâ, ut videtur, collectione. Porro ante concilium Constantinopolitanum videntur initio pauca diœceses in certa convenisse decreta, quibus, prout res inciderit, in definiendis negotiis uterentur. Satis enim constat in Ancyranâ Synodo, quæ congregabatur A. D. 314. Ancyræ, Metropoli Galatiæ, è tribus diœcesibus, Orientis, Asianâ & Ponticâ Episcopos octodecim convenisse, atque XXV. canones exposuisse, qui haut alios, quàm inter quos decreti fuerant, videntur obstrinxisse. Ita Gangris, Metropoli Paphlagoniæ, A. D. 325. sedecim Episcopi Ponticæ diœceseos coiverunt. Similiter in concilio Antiocheno A. D. 431. tantum provinciarum ad Patriarchatum Antiochenum pertinentium Episcopi convenerunt, ut patet ex Epistolâ Synodicâ Conc. Antioch. At verò post concilium Constantinopolitanum primum sub Theodosio M. Stephanus quidam Ephesinus Episcopus, ut præferebat olim vetus Bibliothecæ Palatinæ codex, quem vidit Justellus, alteram collectionem dedit, quæ Codicis universæ Ecclesiæ nomine à Justello edita, ante concilii Chalcedonensis tempora exstabat, sub initium seculi quinti. Videtur eadem esse quæ in bibliothecâ Augustissimæ Cæsareæ *κανονικὴ συνολὴς Στεφάνου Ἐφεσίου*, inscribitur, & incipit his verbis: *Ἀποστόλων κανόνες εἰσὶν ὀγδοεῖκοντὰ πέντε.* Vide Lambec. lib. 3. bibl. p. 66. Ex hoc codice Patrum canones citabat ea Synodus & secundum illos de controversiis judicabat. Vide Baron. tom. 3. Annal. anno 341. n. 34. Et A. Augustinus lib. 1. de emend. Gratian. Dial. XI. Canones concilii Antiocheni, inquit, receptos esse constat, & in corpore Canonum positos, ante concilium Chalcedonense, ut in ejus concilii actione XI. apparet. Synodus etiam prima Bracarensis c. 17. meminit Codicis canonum cujusdam. Et Toletana IV. can. 3. sed

Ante concilium CPolitanum existere diœcesium decreta.

Codex canonum Stephani Ephesini Episcopi.

& Nicolaus primus & Leo IV. PP. RR. apud Gratianum. *c. si Romanorum. dist. 19. & can. de libellis. dist. 20.* Confer. Barchard. in enumeratione librorum, ex quibus sua constet collectio: Gratianum in inscriptione *Can. Hac verò. caus. 27. q. 1.* & Gregorium IX. in inscriptione *c. 11. de prob. & dignit.* Hic est ille Codex, quem auctoritate Ecclesiae universae in concilio Chalcedonensi sexcentorum

Confirmatus à Justiniano, & vim legum adeptus.

Exponere canones, quid sit.

triginta Episcoporum consensu Justinianus Imp. confirmat. *Nov. 131.* Canonibusque ejus vim legis, quam haecenus non habuerant, tribuit. Neque enim personis Ecclesiasticis tum temporis ulla, nedum legislatoria potestas erat, quâ regulis suis *δύναμιν ἀναγκαστικὴν* conferre possent. Verba Imperatoris ita habent. *c. 1. sancimus vicem legum obtinere, τὰξιν νόμιμον ἐπέχειν, sanctas Ecclesiasticas regulas, κανόνας, quæ à quatuor sanctis Ecclesiis expositæ sunt, aut firmatae, ἐκτεθέντας, ἢ βεβαιωθέντας.* Ubi per *κανόνας ἐκτεθέντας* intelligit illos, qui quatuor œcumenicis conciliis expositi, id est, in formam Canonum redacti fuerant. Per *βεβαιωθέντας* autem canones priorum conciliorum, hoc est, Ancyranum, Neo-Cæsariensis, Gangrensis, Antiocheni, Laodicensis, qui in hoc Codice Ecclesiae universae continebantur, ab ipsis quatuor universalibus conciliis confirmati. Hunc postlimino reduxit græcè, latinèque Christophorus Justellus Parisiis anno 1610. notisque luculentis, nec non eruditâ præfatione ornavit, & canoibus conciliorum Ephesini & Chalcedonensis locupletavit. Ergo non solum quatuor œcumenicorum canones, sed eorum quoque, quæ hæc præcesserunt conciliorum canones *ἐκτεθέντας* & à quatuor universalibus *βεβαιωθέντας* Justinianus confirmavit. Quod non animadverterunt Rittershusius & alii, qui tantum ista quatuor concilia à Justiniano probata autumant. Quod amplius demonstrari & ex canone primo Chalcedonensi potest. *Τὸς ὅσους τῶν ἁγίων πατέρων, καθ' ἐκάστην σύνοδον ἄχρι τῆς νῦν ἐκτεθέντας κανόνας κρατεῖν ἐδικαιώσαμεν.* *Canones, quæ à sanctis Patribus in unaquaq. Synodo hucusq. constituti sunt, observari æquum censuimus.* Huic autem Codici quædam sunt addita, quæ synodus sexta enumerat, *can. 2.* Nempe canones Apostolorum XXCV. Concilii Sardicenis Canones XXI. Concilia Africae & Episcoporum quorundam

dam.

dam epistolæ, quem auctum ita Codicem Synodus Nicæna III. confirmat. Alius ergo est Codex, de quo hic loquimur, Ecclesiæ *Diversi con-* universalis, alius Ecclesiæ Orientalis, ex illo auctus, quem post *dices Ecce-* Synodum Trullanam editum, iterum Johannes Tilius Lutetiæ an *sia univer-* no 1540. edidit, ex MSCto Codice Ecclesiæ Pictaviensis. Unde *salis alius,* non erat, cur Cardinalis Perronius in responsione ad Magnæ Bri- *alius Eccles-* tanniæ Regem *lib. 1. c. 53.* editionem Justelli in dubium vocaret. *Orientalis.*

CAP. II.

Ex collectione canonum juri canonico origo.

SUMMARI A.

1. Collecti canones faciunt jus canonicum.
2. Joach. Stephani notatur.
3. Balsamonis commentarius, quo jussu confectus.
4. Balsamo, quis.

EX collectione igitur canonum Jus Canonicum originem duxit, quâ & Ecclesia Orientalis & Occidentalis diu fuit usa. Cui Johannes Zonaras, & Theodorus Balsamo, verbis Conciliorum & Canonicarum epistolarum appositis interpretationes suas addiderunt. Errat vir quidam doctus, *institutionibus* *Juris Canonici*, qui è sententiâ Isidori, originem Canonum à conciliis œcumenicis repetentis *c. canones. dist. 15.* recedit, opinans hos canones in Alemanniâ longè ante Constantinum M. fuisse receptos, hac ratione, quod in Lege Alemannorum citantur canones: sed non attenderat vir eruditus, & de jure Canonico benè meritus, Leges Alemannicas à Theodorico, Rege Franciæ, auctoritate donatas. Qui sive Theodericus Clodovei F. fuerit, (quod magis probat Vir incomparabilis, Germaniæ nostræ decus æternum, Dnus, Hermannus Conringius, amicus noster omni animi cultu prosequendus, *tract. de orig. juris Germ. c. 9.* ad minimum is LXX. annis concilio Chalcedonensi posterior fuit: Sive alter ex monacho factus Rex Franciæ anno 679. Lex Alemanniæ utique corpore canonum recentior erit ducentis, & quod excurrit, annis: Concilio autem Nicæno, trecentis quinquaginta. Cate-

Collecti canones faciunt jus canonicum. Joach. Stephani notatur.